Asiantuntijalausuntopyyntö eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnalle 13.2.2024

HE 108/2023 vp, HE eduskunnalle laiksi sotilasvammalain 6 ja 6 b §:n muuttamisesta

Tiivistelmä Valtiokonttorin lausunnosta VK/1347/2024

Valtiokonttori, apulaisjohtaja Hanna Koskinen

Valtiokonttori
Statskontoret
State Treasury

Sotilasvammalain 6 §:n muuttaminen

Valtiokonttori
Statskontoret
State Treasury

Sotainvalideilla oikeus sotilasvammalain mukaiseen hoitoon

- Laitoshoito kilpailutettiin viimeksi vuonna 2022, jolloin tarjonta vähentyi merkittävästi erityisesti Suomen itäpuolella. Valtiokonttori ehdotti sotilasvammalain muuttamista siten, että sotainvalideille voitaisiin korvata vuokran osuus asumispalvelussa.
- Sotainvalideja n. 300, määrä vähenee n. 30 % vuodessa.
- Muutos ei koske ennen vuotta 1991 asevelvollisena vammautuneita. Myöskään vuonna 1991 tai sen jälkeen asevelvollisena vammautuneilla ei tällaista etuutta.

Laitoshoidon tarjonta vähenee ja vaihtoehtoja sille on vähän

- Tarjonnan vähenemiseen vaikuttavia seikkoja mm. asiakkaiden määrän väheneminen, korkeat laatuvaatimukset, palvelujen siirtyminen julkiselle sektorille, kustannusten kasvu ja se, ettei asiakkaiden ohjautumista palveluntuottajalle voida taata.
- Hyvinvointialueet vähentäneet tai vähentämässä ostojaan palveluntuottajilta, jotka ovat myös Valtiokonttorin sopimuspalveluntuottajia. Tämä voi aiheuttaa liiketoiminnan lakkauttamisia tai siirtoja julkiselle sektorille, jolle Valtiokonttorin puitesopimukset eivät ole siirrettävissä (vrt. KHO:n vuosikirjaratkaisu 191/2021).
- Vaihtoehtona puitesopimuksen mukaiselle hoidolle julkinen laitoshoito tai asumispalvelu. Myös julkista laitoshoitoa vähän tarjolla.
- Asumispalveluun kustannetaan hoiva ja muut palvelut, jotka kustannettaisiin myös kotiin kuten ateria- ja siivouspalvelu. Lain henki ei toteudu, koska vuokran osuutta ei korvata.
- Julkinen laitoshoito ja asumispalvelu eivät vastaa Valtiokonttorin puitesopimusten mukaisen hoidon laatua, mutta parantavat kuitenkin palveluverkkoa tilanteessa, jossa laatuvaatimusten mukaista palvelua ei ole saatavilla.

Kustannusten arvioidaan lisääntyvän maltillisesti

- Kustannukset lisääntyvät jo asumispalvelussa asuvien n. 60 sotainvalidin osalta arviolta n. 720 000 vuodessa. Vuotuinen kustannus asiakasmäärän mukaan vähenevä.
- Uutena asumispalveluun siirtyvillä on jo oikeus hinnaltaan kalliimpaan laitoshoitoon, joten heidän osaltaan kustannusten ei voida katsoa kasvavan.
- Momentille 33.50.52 on vuonna 2024 myönnetty noin 42,6 miljoonaa euroa. Lisäkustannus ohjautuisi vuodelle 2025, jolloin liian pieneksi osoittautuneet ennakot korvataan.
- Valtiokonttorin olisi mahdollista hillitä hallitsemattomasta hintojen noususta aiheutuvaa kustannusten kasvua, koska lakiesityksen mukaan korvataan *kohtuullinen* vuokra tai vastaava muu maksu.
- Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavat viranomaiset eivät ole voineet ottaa huomioon nyt esitetyn muutoksen vaikutusta niiden tarvitsemiin määrärahoihin, mutta määrärahoihin on mahdollista saada täydennystä Valtiokonttorilta alkuvuonna 2025.

Sotilasvammalain 6 b §:n muuttaminen

Valtiokonttori
Statskontoret
State Treasury

Ennakoiden maksaminen yhdessä erässä kuukausierien sijaan

- Palveluista vuosittain ennakkona sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaaville viranomaisille maksettava korvaus suoritettaisiin yhdessä erässä nykyisten kuukausierien sijaan.
- Muutos yhtenäistäisi sotainvalidien ja rintamaveteraanien korvausmenettelyt. Kerran vuodessa rintamaveteraanien palveluihin maksettava summa on huomattavasti sotainvalidien kuukausieriin jaettavaa summaa suurempi.
- Muutos vähentäisi hallinnollista työtä.
- Muutos tulisi tältä osin voimaan vasta vuonna 2025, koska osa tämän vuoden kuukausieristä on jo maksettu ja tietojärjestelmä edellyttää joitakin muutoksia.
- Tietojärjestelmäkustannukset vähäiset, ei muita kustannusvaikutuksia.

Valtiokonttori esittää pyydettynä lausuntonaan, että sotilasvammalain muutos hyväksyttäisiin hallituksen esityksen mukaisena.
Valtiokonttorin tehtävien kannalta ei ole estettä toteuttaa muutosta pikaisella aikataululla.